

UIT DE HISTORIE VAN KOEDIJK

door J.P. Geus

XXXII – Janus, de reizende barbier

Op 6 september 1854 werd te Alkmaar geboren Adrianus de Louw, zoon van Dirk Nicolaas de Louw (van beroep baardscheerder en Jacoba Landman.

Als zovelen met de officiële naam Adrianus werd ook hij steeds Janus genoemd. Zijn vader was dus baardscheerder en als zodanig had hij ook een klantenkring te Koedijk, waar hij de klanten aan huis bezocht. De jonge Janus kwam daardoor al op 12 jarige leeftijd met zijn vader mee naar Koedijk. Vermoedelijk zal hij aanvankelijk de klanten hebben ingezeept, maar al vrij spoedig ging hij zelfstandig op pad.

Volgens zijn eigen verhalen kwam hij dan met de hondekar van Alkmaar naar Koedijk. Daar alle klanten niet altijd op de dag thuis waren, werd het scheren vaak avondwerk. 's Winters, er was toen nog geen straatverlichting, stond de hondekar dan in het pikkedonker bij de weg. Het gebeurde bij donkere maan dat een late voetganger in de duisternis tegen de kar aanliep. Ze kregen dan de schrik van hun leven. Er kwamen dus klachten en Janus, die met niemand graag ruzie had, loste het ongemak op door een kaarslantaarn op de kar te plaatsen. Ook dat gaf weer klachten, want als je dan de kar met dat "verblindende licht" voorbij was, zag je in het donker helemaal niets meer.

Zoals gezegd, Janus was de dorpsbarbier. Hij heeft dat 68 jaar gedaan, van zijn 12e tot zijn 80e jaar. Hij kende iedereen en iedereen kende hem. Altijd opgewekt trok hij het dorp langs. Hij zal in de loop der jaren heel wat storm en regen en sneeuw en ijs getrotseerd hebben. Toen de fietsen in gebruik kwamen, kwam Janus ook met de fiets. Als hij dan bij een klant was, gebruikten de schoolkinderen zijn fiets om daar het fietsen op te leren. Janus kwam dinsdag en vrijdag en als de kinderen Janus zagen, was altijd de vraag: "Janus, heb je nog zuurtjes?" Op dinsdag was dan stevast het antwoord: "Neen Jongens, vrijdag." En inderdaad vrijdags had hij altijd een zakje: met zuurtjes en deelde die dan aan de kinderen uit.

Janus droeg zijn gereedschap in een city-bag. Hij had niet zoveel mee want de klanten moesten zelf voor zeep en een kwast zorgen, terwijl er ook warm water en een handdoek aanwezig moest zijn. Janus had wel een mes en een riem mee, die hij aan een deurknop hing om daar zijn mes op aan te zetten. Een stukje op maat geknipt krantenpapier, dat ook uit de tas kwam, legde hij op de schouder van de klant en daar streek hij dan zijn mes op af. Onderhand maakte hij een praatje, dronk daarna vaak een kopje thee of koffie. Kreeg hier en daar een boterham of wat warmeten en zo ging hij eerst 's middags het dorp langs voor de mensen die toch steeds thuis waren en 's avonds voor hen die dan pas thuis waren gekomen. Haarknippen deed hij ook. Als de moeders het besteld hadden, ging hij op een dag naar de school en vroeg de meester of hij die en die zijn haar mocht knippen. Dat werd altijd toegestaan. Het knippen gebeurde op de dijk voor de school en het was een gejuich als er dan weer een jongen "gemillimeterd" de klas binnen kwam.

Buiten het barbiersvak was Janus ook nog kermismuzikant. Hij bespeelde meerdere instrumenten. Dat was nog in de tijd, dat de muzikanten na een dans met de strijkstok op de achterkant van de viool sloegen en dan bij de dansers geld ophaalden. Dat waren hun enige inkomsten.

Op 4 september 1934, twee dagen voor zijn tachtigste verjaardag, nam Janus afscheid van Koedijk. Hij wilde er nu maar eens mee ophouden. Hij werd die dag gehuldigd. 's Middags bracht hij een bezoek aan de school, waar hij de kinderen trakteerde en 's avonds werd hij, voorafgegaan door de muziekvereniging Aurora met zijn familie in een auto langs het dorp gereden. De echte huldiging vond plaats in het Verguld Paard, waar ook de zangvereniging Zanglust aanwezig was. Hij kreeg veel toespraken en werd geprezen om zijn opgewektheid (hij liep altijd te fluiten.) Janus was een bijzondere man, die nog lang in de herinnering voortleeft.

(Veel informatie is wij medegedeeld door mijn zuster mw. C. Vries-Geus.)